

Behouden èn inspireren:

nieuw monumentenbeleid in 's-Hertogenbosch gepresenteerd

Hans Meester *

*Behouden en inspireren: de zolder van de Sint-Jacob, waar thans de BAM gevestigd is. Een foto uit 1924, bij de verbouwing tot Noordbrabants Museum.
(Foto: Stadsarchief)*

Op 13 april 2000 heeft de Bossche gemeenteraad de nota 'Van behouden naar inspireren' vastgesteld. Daarin legt de gemeenteraad een nieuw beleid vast op het gebied van bouwhistorie, archeologie en monumentenzorg.

Voorspoedige economische ontwikkelingen in onze stad leiden ertoe dat onze omgeving in snel tempo verandert. Als een belangrijke kwaliteit van onze stad geldt, dat je de geschiedenis ervan op veel plekken kunt herkennen. Die kwaliteit wil de stad niet verliezen. Daarom staan in de nota de volgende voornemens:

- Historische gebouwen en objecten moeten een betere bescherming krijgen;
- Initiatiefnemers en bouwers moeten worden geïnspi-

reerd om ook bij nieuwbouw gebruik te maken van historische gegevens;

- Onze stad heeft bij het verzamelen en beheren van bouwhistorische en archeologische informatie een hoog niveau ontwikkeld. Die informatie moet worden behouden en beter toegankelijk worden voor het Bossche publiek en andere geïnteresseerden.

Betere bescherming van historische gebouwen en objecten

In de eerste plaats wil de gemeente zelf meer monumenten aanwijzen. Ze wil niet wachten tot het Rijk dat doet. Naast de ca. 500 rijksmonumenten zijn er nu slechts 70-90 gemeentelijke monumenten. De komende twee jaar zullen er minimaal zo'n 300 bijkomen, niet alleen in de historische binnenstad, maar ook in Empel, Engelen, Bokhoven, Rosmalen en in het landelijk gebied.

Daarvoor zal een gemeentelijk Monumenten-inventarisatieproject worden opgezet.

Ook bij het onlangs afgeronde Monumenten-selectieproject van het Rijk voor de periode 1850-1940 is een aantal panden afgevallen, die volgens de gemeente bescherming behoeven. Ook de naoorlogse periode zal voor het eerst aan bod komen.

Inspireren van initiatiefnemers van bouwplannen

Het gaat er niet om ontwikkelingen in onze stad tegen te houden. De gemeente wil de geschiedenis van een plek laten gebruiken als inspiratiebron, ook voor vernieuwende architectuur en inrichting. Daarmee voorkomen wij dat 's-Hertogenbosch straks een exacte gelijkenis vertoont met andere steden. Daarom is er extra aandacht voor informatie van architecten, stedenbouwkundigen, aannemers en eigenaren van monumenten over de (bouw)historie van hun grond of gebouw. Voor deze en andere doelgroepen gaat een informatiepunt fungeren, waar deskundig advies kan worden ingewonnen. Dat informatiepunt wordt voorlopig gesitueerd in het gebouw van de afdeling Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten in de Bethaniestraat.

Als onderdeel van toegankelijke en inspirerend gepresenteerde bouwhistorische en archeologische informatie komen er cultuurhistorische kwaliteitskaarten voor de binnenstad en voor het gebied daarbuiten.

Kennis beter beheren en toegankelijk maken

's-Hertogenbosch vervult al jaren een voortrekkersrol op het terrein van bouwhistorisch en archeologisch onderzoek. Die positie wil de gemeente graag houden. Op dit moment is dit onderzoek niet verplicht, ook niet als vondsten verwacht kunnen worden. Gelukkig tonen bouwers in onze stad zich vrijwel altijd bereid aan een onderzoek mee te werken. Door een aanpassing van de Monumentenwet wordt onderzoek binnenkort verplicht. Daarbij gelden ook nieuwe eisen voor de kwaliteit van de onderzoekers, de opslag en het beheer van vondsten en informatie. De gemeente wil daar graag op inspelen. De ruimten voor opslag van archeologische en bouwhistorische vondsten zullen worden uitgebreid; informatietechnologie zal de verkregen gegevens toegankelijk maken; niet alleen voor de wetenschap, maar ook voor een breed publiek. Het depot in de Bethaniestraat met archeologische en bouwhistorische vondsten, zal deels voor het publiek toegankelijk zijn via een *open depot* opstelling. Vondsten die voor het publiek interessant zijn zullen worden getoond in glazen stellingkasten. Daarnaast zal in de *open depot-opstelling* ook zichtbaar worden gemaakt hoe een opgraving geschiedt en de vondsten verder worden verwerkt. Omdat de realisatie daarvan nogal wat tijd en geld vergt zal het nog drie jaar duren voordat dit voornemen realiteit is.

Ook op een andere wijze zal het Bossche publiek beter worden geïnformeerd. Regelmatig zullen we tentoonstellingen organiseren van deze vondsten in samenwerking met de bestaande musea. Bij opgravingen zal – waar mogelijk – het publiek ter plaatse worden geïnformeerd.

Hieruit blijkt dat de gemeente goede plannen heeft met bouwhistorie, archeologie en monumentenzorg in onze stad. We zullen zeker een beroep doen op de vele organisaties die in onze stad bezig zijn om ons daarbij te helpen. Het gaat om inspireren en enthousiasmeren, en om kennis van de historie van de stad!

* Hans Meester is hoofd afdeling Bouwhistorie, Archeologie en Monumenten